דיני והצבאי, על־ידי הטלת מרותו על מחנות־הפליטים בלבנון.

השבוע התמוטט נסיון נוסף בדרך ארוכה זו. פרשת המטוס האמריקאי ה־חטוף והעצירים השיעיים בעתלית ה־סיחה את הדעת מן המאורע החשוב הזה.

ביירות, טריפולי. הנסיון הרא־שון היה ב־1976, והוא היחידי שכמעט הצליח. הצבא הסורי פלש ללבנון תוך ברית עם הפלאנגות. מחנה־הפליטים תל־אל־זעתר נכבש, ונערך בו טבח רבתי. נכבשו גם כמה מחנות אחרים. אך אש"ף לא הובס בשדה־הקרב, והסו־רים נאלצו להסכים לפשרה, שנכפתה על־ידי המלך הסעודי.

ההזדמנות הבאה הגיעה ב־1982, כאשר יצא אריאל שרון "להרוס את תשתית המחבלים". רבים מן המומחים מאמינים כיום שהדבר נעשה בעיקבות הסכמה שהושגה לפני כן, בפגישה של שרון עם ריפעת אל־אסד, אחיו של הנשיא — הסכמה אשר הופרה כאשר תקף צה"ל גם את הסורים.

נסיונו של שרון נכשל. כאשר החזי־

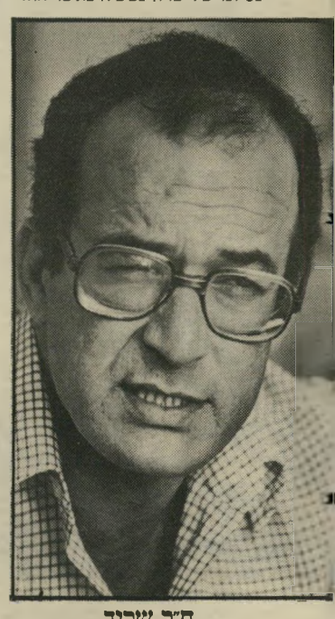

ח"כ שריד
סערה אלמונית

קו כוחות אש"ף מעמר בביירות המער־בית הנצורה במשך 79 ימים, ופונו לבסוף על־פי הסכם. כעבור כמה ימים הוכנסו הפלאנגות למחנות צברה ושא־תילא, ופתחו בטבח שנועד להבריח את האוכלוסיה הפלסטינית. הזעקה שקמה בעולם לא רק הפסיקה את הטבח, אלא גם הכריחה את צה"ל לשמור מאז על שלום המחנות מכל מישמר. הם שכנו לבטח עד לנסיגת צה"ל.

בסוף 1983 עשה אסד נסיון נוסף ותקף את כוחות אש"ף בטריפולי, בצפון לבנון. לתדהמתו לא עלה בידי כוחותיו, שנעזרו בשכיריו הפלסטי־נים, להתגבר על הכוחות הנאמנים ליאסר ערפאת. התוקפים הובסו בשע־רי מחנה־הפליטים העיקרי, ולבסוף פו־נו כוחות־אש"ף על־פי הסכם, מבלי שנוצחו.

ניצחון ערפאת. הנסיון האחרון נעשה עתה. הכוחות השיעיים, הנת־מכים על־ידי אסד, תקפו את שלושת המחנות — צברה הקטן, שאתילא הבינוני וברוג' אל־בראג'נה הגדול. ה־קרב היה אכזרי ביותר, ולתדהמת אסד לא הצליחו גם השיעים צמאי־הדם להתגבר על ההתנגדות הפלסטינית. הם הובסו בשערי ברוג' אל־בראג'נה, ולא הצליחו גם לכבוש את שאתילא.

גרוע יותר (מבחינת אסד): גם הכו־חות הפלסטיניים הכפופים לסוריה מרדו בארוניהם והצטרפו לכוח הפלס־טיני העיקרי, ששמר אמונים ליאסר ערפאת.

השבוע נאלצו אסד והשיעים לוו־תר. הם חתמו בדמשק על הסכם שבי־תת־נשק, שבא להסוות את מפלת השיעים. להלכה נערך ההסכם בין ה־שיעים ובין הפלסטינים הכפופים לסו־ריה. אך הכל ידעו את המציאות: הכו־חות במחנות מקבלים את מנהיגות ערפאת.

על פי ההסכם, ימסרו הפלסטינים את מעט הנשק הכבד שבידיהם, שהוא חסר־חשיבות, אך יחזיקו בכלי־הנשק הקלים והבינוניים, שהם הקובעים בקרב בשטח בנוי. הפלסטינים ימשיכו לשלוט במחנותיהם, השיעים והצבא הלבנוני (החטיבה השיעית) לא יכנסו, אלא רק הג'נדרמריה, שהיא מעין יחי־דה מישטרתית.

היה זה ניצחון חד־משמעי של כו־חות אלה להחזיק מעמד. פעם אחרי פעם, מול כוחות עדיפים בהרבה?

יש לכך הסבר פסיכולוגי פשוט: הם לוחמים כשגבם אל הקיר. אין להם לאן לסגת. הם מגינים על מישפחותיהם, פשוטו כמשמעו — נשותיהם, ילדיהם וזקניהם במחנות. מבחינתם, זוהי מיל־חמת "אין ברירה", והם לוחמים עד מוות, מבלי להיכנע. הם משוכנעים כי כניעה פירושה טבח כללי של התוש־בים.

התוצאה, לפי שעה: חרף מאמצי סו־ריה והשיעים, ולפני כן של ממשלת־ישראל והפלאנגות, המחנות נשארו על כנם, בשליטת הכוחות הפלסטיניים הנאמנים לערפאת.

הכנסת
חסינות תיקשורתית

זאת היתה בריונות פרלמנטרית. אך אף כלי־תיקשורת אחד לא הזכיר אותה. כי במרכזה עמדה חביבת התיקשורת

חברי־הכנסת רן כהן ומתי פלד אי־נם אוהבים זה את זה. עוד זמן רב לפני שנפגשו בכנסת, הם היו חברים בהנה־לתה של תנועת של"י. אז האשים הא־לוף (מיל') פלד את סגן־האלוף (מיל') כהן בפשע־מילחמה. מפני שכהן, כמפ־קד יחידת־תותחנים, השתתף בהפגזת ביירות המערבית.

השבוע התלקח הריב בין השניים שוב. הרקע היה מוזר ביותר.

לחטוף את הבל. על שולחן־הכנ־סת היו מונחות שתי הצעות־חוק לאי־סור מכירתו של בשר־חזיר. שתי הצ־עות היו זהות, למעשה. אך המציעים היו שונים: אברהם שפירא מאגודת־ישראל ומנחם הכהן ממיפלגת העבו־דה.

כאשר עולה הצעה כזאת, יכולים רק שלושה ח"כים לדבר: המציע עצמו, השר האחראי וח"כ אחד המשמיע "הצ־עה נוספת". כאשר השר מציע להעביר את ההצעה לדיון בוועדה, ההצעה הנו־ספת היא להסיר את ההצעה מסדר־היום.

אף שהדבר אינו מוזכר בתקנון, מקובל בכנסת שהח"כים נרשמים מ־ראש אצל מזכיר־הכנסת אם ברצונם לדבר במיסגרת של "הצעה נוספת". כל הקודם זוכה. אך על פי הסכם ג'נ־טלמני, המקובל על הכל, דואג מזכיר־הכנסת לכך שרשות־הדיבור תחולק בצורה סבירה. אין מניחים לסיעה אחת "לחטוף" את כל זמן־הדיבור.

הפעם ביקשה סיעת ר"ץ לחסום את דרכן של כל שאר הסיעות, כדי לזכות במונופול אלני למילחמה למען החזיר. שולמית אלוני נרשמה כדי להציע להסיר מסדר־היום את הצעת שפירא, ורן כהן נרשם להסרת ההצעה של מנ־חם הכהן. אולם מזכיר־הכנסת, שמואל יעקובסון המזוקן, נהג כמקובל. הוא מחק את שמו של רן כהן, ורשם את המבקש הבא בתור: מתי פלד.

"זה לסי ההגיון". הכל עבר במליאה כשורה. שפירא והכהן נאמו, אחריהם שר־הפנים יצחק פרץ, ואחריו שולמית אלוני. במהלך־הדברים היתה סערה שיגרתית בין מאיר כהנא ואנ־שי־ר"ץ, והטלוויזיה צילמה בהרחבה את אנשי ר"ץ.

ואז קרה משהו מוזר. אחרי שגמרה אלוני, קרא היו"ר התורני, אליעזר שוסטק הקשיש, למתי פלד. אולם לפני שפלד יכול היה לפתוח בדבריו, פרצה הסערה.

זה מכבר לא ראתה הכנסת מחזה כזה. ארבעת אנשי ר"ץ — אלוני, כהן, יוסי שריד ומרדכי בר־און — פתחו במקהלת־צעקות. שנמשכה כעשר דקות. המטרה: למנוע מפלד לדבר, אף שלא היה שום הבדל בין עמדות אלוני ופלד בסוגיה זו.

פלד עמד על הדוכן בשקט, והמתין לשוך הסערה, ובינתיים ירד מטר של צעקות על שוסטק, שהתגונן בנחת.

רק חלק קטן של הדברים נקלט בפרוטוקול הסטנוגראפי של הכנסת, כלהלן:

רן כהן (התנועה לזכויות האזרח ולשלום): אדוני היושב־ראש, אני נרשמתי לגבי הצעת־החוק של חברי־הכנסת הכהן!

היו"ר שוסטק: אבל חברת־הכנ־סת אלוני דיברה.

רן כהן: אני מצטער, זו הצעת־חוק אחרת לגמרי. ואני נרשמתי לגביה!

היו"ר שוסטק: חברת־הכנסת אלוני מסיעת ר"ץ דיברה. גם סיעה אחרת מבקשת את רשות־הדיבור.

שולמית אלוני (התנועה לד' כיוות האזרח ולשלום): זה לא לפי התקנון!

היו"ר שוסטק: זה לפי ההגיון. אם סיעה אחרת מבקשת להציע הצעה אחרת — — —

יוסי שריד (התנועה לזכויות האזרח ולשלום): אבל זו הצעת חוק אחרת!

היו"ר שוסטק: אבל זה אותו נושא, וחבר־הכנסת פלד נרשם. אני יודע שזה רשום כהצעת־חוק אחרת, אבל אתם יודעים שזו אותה ההצעה.

רן כהן: גם חבר־הכנסת פלד לא נרשם עכשיו. הוא נרשם אתמול, והוא נרשם אחריי!

היו"ר שוסטק: הטענה בקשר להרשמה מוקדמת איננה טענה. זה מה שאני טוען. בבקשה, חבר־הכנסת פלד.

שולמית אלוני: אין דבר, מר שוסטק, אתם הופכים את הכנסת ל־פארסה, אם החוק והתקנון איננם חשר־בים. רק ההגיון שלך.

היו"ר שוסטק: הלוואי שאת תשמרי על כבוד הכנסת כפי שאנחנו שומרים על כבודה.

רן כהן: מה שמעניין הוא למה זה כל־כך נוח לכם.

היו"ר שוסטק: בבקשה, חבר־הכנסת פלד.

כל גיהוק ושיהוק. כל זה היה מוזר. אך מוזר עוד יותר היה ההמשך.

אף כלי־תיקשורת אחד במדינת־ישראל לא הזכיר אף במילה אחת תר־גיל זה של בריונות פרלמנטרית!

הטלוויזיה, הרדיו וכל העיתונים מנציחים בררי־כלל כל גיהוק ושיהוק של חברי־ר"ץ. אין ידיעה על מאורע במדינה שאינה מלווית בהודעה של אחד מאנשי ר"ץ. גם חילופי־הדברים בין אנשי ר"ץ וכהנא באותו היום הוג־צחו. ואילו על סערת־הצעקות הבלתי־מכובדת, שנמשכה עשר דקות ויותר — אף לא מילה אחת.

השנים הארוכות שבהם השקיע יר־סי שריד ימים ולילות בטיפוח קישרי־תקשורת לא בוזבזו לריק. השבוע הוכח כי ר"ץ שולטת עתה בכלי־התיקשורת, כפי ששום סיעה בכנסת לא הצליחה אי־פעם בעבר.

סקופ

"השולם הזה" מגלה את פירטי החוכנית שגובשה בסודי־סודות באוצר

40 אלף מפוטרים

ב חדרי־חדרים במישרד־האוצר נרקמת בימים אלה תוכנית־חירום כלכלית מכאיבה ביותר.

כותרת המיסמך: "קיצוץ דראסטי בפעילות הממ־שלתית והציבורית."

פירטי התוכנית הסודית הובאו לידיעת צמרת המישרד. זו הגיבה בתדהמה למיקרא ההצעות הכלולות בה.

אם אכן תמומש התוכנית, היא תביא לפיטורים של 35 עד 40 אלף עובדים במשק הציבורי, על כל חלקיו. כלומר: מישרדי־ממשלה, רשויות־מקומיות, צה"ל וה־סוכנות.

על־פי התוכנית יבוצע פיחות גדול, בעיקבות ביטול התמיכות ביצוא, באמצעות שער־חליפין.

התוכנית גם מדברת על ביטול מאסיוויבי של סובסידיות.

היא מציעה מכירה או סגירה של רוב החברות הממשלתיות.

מחברי המיסמך גורסים, שהגיע הזמן לומר לציבור עד כמה קריטי המצב הכלכלי, ושאם הממשלה לא תקבל החלטה אמיצה — היא תאבד את שליטתה על המצב תוך כמה חודשים.

טיוטת המיסמך, המשתרעת על פני עשרות עמודים, מציעה הצעות מרחיקות־לכת, על־פי החלוקה למיש־רדי־הממשלה.

להלן פרטים מרכזיים מהמיסמך, המתפרסם כאן ל־ראשונה.

● **מישרד־הביטחון:** על־פי ההצעה יש לבטל את פרוייקט מטוס הלביא ולמכור את מיפעל מנועי בית־שמש.

השקם יימכר לגורמים פרטיים. לטענת הכותבים, יש קונים פוטנציאליים.

תיסגר ההוצאה־לאור של מישרד־הביטחון.

יוקטנו תנאי־שכר ותנאים נלווים של אנשי צבא־הקבע.

המיכללה לביטחון לאומי תועבר לחסות אחת ה־אוניברסיטות.

● **מישרד־הבריאות:** סגירת בית־החולים פוריה בטבריה, שתביא לחיסכון של שלושה מיליון דולר בשנה.

חיסול אחד מבית־הספר לרפואה.

העברת גביית המס־האחיד לביטוח־הלאומי — אקט שיביא למעשה לביטול לישכת־המס של קופת־החולים ההסתדרותית. באותה נשימה מציעים הכותבים להגריל את התיקרה הנמוכה של המס־האחיד לבעלי הכנסות גבוהות.

באותו הקשר הם מציעים לאחד את הגביה של מס־ההכנסה והביטוח־הלאומי — צעד שיביא לחיסכון שנתי של רבע מיליארד דולר.

● **מישרד־החינוך:** הגדלת כיתות. וביעיקבות זה פיטורי מורים. ביטול חוק־חינוך־חינם. רחיית היציאה לשנת־שבתון של הפרופסורים.

צימצום דראסטי של מאות עובדים ברשות־השידור. הנהגת פירסומת מיסחרית מלאה בטלוויזיה.

● **מישרד־העבודה־והרווחה:** הקטנה דראס־טית של קיצבאות לזכאי הביטוח־הלאומי.

● **מישרד־המישטרה:** ביטול מיפקדות ה־מישמר־האזרחי וצירופן למישטרה.

● **מישרד־האנרגיה:** חיסול חברות נפטא ולפידות, וכן החברה הלאומית להובלת־פחם.

● **מישרד־התיירות:** סגירת כל החברות ל־עידוד־התיירות.

● **מישרד־הביטוי־והשיכון:** הורדת רמת־הזכאות. חיסול חברות־בת לפיתוח ערים שונות.

● **מישרד־התעשיה־והמסחר:** סגירת חב־רות ממשלתיות, או העברתן לידיים פרטיות. מכירת הבנק לפיתוח התעשיה.

● **מישרד־התחבורה:** מכירת הרכבת לידיים פרטיות. ביטול מישרדי־הרישוי והעברת תפקידיו ל־מכונים פרטיים. חיסול המוסד לבטיחות ולגהות.

● **מישרד־המדע:** ביטולו.

● **מישרד־האוצר:** סגירת המרפיס הממשלתי. ביטול עשרת הגורמים השולחים נספחים כלכליים לחו"ל. העבודה תוטל על הנספחים המיסחריים ב־שגרירויות.

● **מישרד־הקליטה־והעליה:** ביטולו, והעברת חלק מהפונקציות לסוכנות היהודית, וחלקן לאגף במישרד־העבודה־והרווחה.

● **מישרד־החקלאות:** ביטול התמיכה במחירי־המים, המגיעים מדי שנה למאות מיליוני שקלים.

מינהל ההדרכה של מישרד־החקלאות יועבר לגוף המוכר שירותי־הדרכה תמורת כסף מלא. תה"ל ובנק החקלאות ימכרו.

עד כאן מקצת מפירטי התוכנית.

לרעת המחברים, יביא ביצוע התוכנית לצימצום בהוצאות־הממשלה בסכום כולל של שניים וחצי מיליארד שקל. החלוקה היא כדלקמן: קיצוץ ישיר ועקיף של יותר ממיליארד דולר. הקטנת סובסידיות לייצוא בסכום של חצי מיליארד דולר. צעדי פיחות שיביאו לספיגה של עוד מיליארד דולר.

מקורביו של שר־האוצר, יצחק מודעי, מסבירים שהוא מודע לפירטי התוכנית ולהלם הציבורי שהיא תגרום, כשתפורסם. לדעתם, אין דרך אחרת להביא לקיצוץ דראסטי בהוצאות הממשלה, מבלי להביא לפיטורין כה נרחבים.

הכותבים מגיחים, שהגדלת שיעור־האבטלה בשליש תביא לבעיות חברתיות קשות, אך מחדל של הממשלה עתה יגרום להתמוטטות מוחלטת ולאבטלה של מאות אלפים בתוך כמה חודשים.

התוכנית אינה עוסקת כלל בפצצת־החוב של הנכסים הנזילים שבידי הציבור, לא בפאטנט זה או אחר של דולריזאציה, ולא בתוכניות לצימצום הגרעון במאזן התשלומים. לעומת זאת, היא מזכירה את המטבע סלע כעוגן מוניטרי חדש.

ברור לכל שפירסום התוכנית יביא מייד למיתקפת־נגד. אין כמעט שר אחד שיש לו סיבה אישית לתמוך בתוכנית, שלא לדבר על שרים שמנצע לבטל את מישרדיהם. ברוב שהממשלה בהרכבה הנוכחי תתקשה אפילו לקיים דיון רציני עליה.

אבל במישרד־האוצר אומרים שתוכנית זו, גם אם הכל מנסים להכחישה, היא, אולי, האחרונה שתוכל לעצור את המדינה מהתמוטטות מוחלטת וסופית.

כץ־ציון ציטרין